

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهرام رحمانی
۰۱ جولای ۲۰۱۶

بحران‌های فزاینده جامعه ترکیه!

روز سه‌شنبه، ۸ تیر [سرطان] ۱۳۹۵-۲۸ جون ۲۰۱۶، سه مرد مسلح، حاضران در سالون خروجی میدان هوایی آتاتورک (میدان هوایی اصلی ستانبول) را به‌گلوله بستند و سپس به‌سوی سالون ورودی، در طبقه پائین میدان هوایی رفتند و در حالی که مأموران پولیس به‌سوی آنان تیراندازی می‌کردند، قبل از ورود به‌این سالون، در یک اقدام انتحاری، مواد منفجره همراه خود را منفجر کردند.

حملات انتحاری روز سه‌شنبه، تاکنون ۴۱ کشته و ۲۳۹ مجروح نیز بر جای گذاشته که حال ۱۰۹ نفر مناسب اعلام شده و از بیمارستان مرخص شده‌اند.

سالون خروج (Departure) در طبقه اول میدان هوایی آتاتورک واقع است و به گفته شاهدان عینی این فرد در اطراف منطقه چک-این (check-in) دست به‌تیراندازی زده است.

همچنین دو انفجار دیگر در طبقه همکف میدان هوایی، سالون ورود (Arrival)، صورت گرفته است. هر دو انفجار خارج از محدوده امنیتی (در ورودی میدان هوایی که تمامی متعلقات مسافران توسط دستگاه‌های امنیتی رصد می‌شوند) و در نزدیکی ایستگاه‌های تاکسی صورت گرفته‌اند.

تعداد قربانیان حملات انتحاری سه‌شنبه شب در میدان هوایی آتاتورک ستانبول در حال افزایش است و بر اساس آخرین آمار فرماندار ستانبول، مرگ ۴۱ نفر تاکنون تأیید شده است. البته در مورد جان‌باختگان این حادثه، آمارهای متفاوتی در رسانه‌ها اعلام شده است.

به‌گزارش خیرگزاری آسوشیتدپرس، از این تعداد کشته تاکنون ۳۷ نفر احراز هویت شده‌اند. بر اساس اعلامیه‌ای که در وبسایت فرمانداری منتشر شده، از این میان ۱۱ تن ملیت خارجی و سه تن نیز ملیتی دوگانه داشته‌اند.

خبرگزاری رویترز می‌گوید که ۲۳ تن از کشته‌شدگان نیز از شهروندان ترکیه بوده‌اند.

روزنامه گاردین هم می‌گوید که یک زن فلسطینی ۲۸ ساله در میان کشته‌شدگان است و شش فلسطینی دیگر زخمی شده‌اند که یکی از آن‌ها دختری ۱۷ ساله اهل غزه است که به شدت مجروح شده است.

بر اساس آخرین آمار، یک ایرانی، یک فلسطینی، یک اوکراینی، یک اهل تونس، یک شهروند چین، یک شهروند اردن، یک ازبک، دو عراقی و پنج شهروند عربستان سعودی فهرست قربانیان غیر ترک را تشکیل می‌دهند.

رسانه‌های سعودی اعلام کرده بودند که هفت سعودی در میان زخمی‌شدگان‌اند که حال همگی‌شان خوب است.

هنوز هیچ گروهی مسؤلیت این حمله را برعهده نگرفته است. اما رسانه‌های ترکیه، از قول نخست وزیر این کشور، گزارش داده‌اند که شواهد اولیه حاکی از آن است که مهاجمان به میدان هوایی ستانبول احتمالاً از اعضای گروه دولت اسلامی (داعش) بوده‌اند. هنوز هیچ گروهی مسؤلیت این حمله را برعهده نگرفته است. یکی از این مقام‌های رسمی ترکیه، به‌رویترز گفته است که در هفته‌های اخیر مکالمات کدگذاری‌شده میان اعضای گروه داعش در اینترنت افزایش یافته که می‌تواند نشان‌دهنده تلاش این گروه برای هدایت حملات بیش‌تر در خارج از مرزها و محدوده خودش باشد. گروه خلافت اسلامی در هفته‌های اخیر برخی مواضع خود به‌ویژه در عراق را از دست داده است.

یک مقام دولتی ترکیه نیز به‌آسوشیندپرس گفته است، یکی از مهاجمان ابتداء با مسلسل کلاشنیکف اقدام به‌تیراندازی کرد و سپس دست به‌حمله انتحاری زد.

به‌گزارش "سی‌ان‌ان" این مهاجمان یک انفجار انتحاری در پارکینگ میدان هوایی و دو حمله انتحاری دیگر در بخش خروج مسافران انجام دادند.

شبکه تلویزیونی NTV در ترکیه گزارش داده است که رئیس‌جمهوری، رجب طیب اردوخن، با نخست وزیر و رئیس نیروهای مسلح در کاخ ریاست جمهوری در انقره، درست بعد از انفجارها ملاقات اضطراری داشته‌اند.

مقام‌های ترکیه ادعا کرده‌اند که مهاجمان در تلاش بوده‌اند تا از گیت ورودی میدان هوایی عبور کنند که با مقاومت تیراندازی نیروهای امنیتی روبه‌رو شده‌اند. به‌دنبال این درگیری، آن‌ها جلیقه انفجاری بر تن خود را منفجر کرده‌اند.

پیش‌تر بکیر بزداغ، وزیر دادگستری ترکیه، از تیراندازی با اسلحه کلاشنیکف خبر داده بود. افکان اعلا، وزیر کشور ترکیه هم گفته بود که دست‌کم یکی از انفجارها در سالون پروازهای ورودی، انتحاری بوده است.

میدان هوایی ستانبول از میدان‌های هوایی پر رفت‌وآمد اروپا محسوب می‌شود و حمله روز گذشته خونین‌ترین حمله به‌یک میدان هوایی اروپایی در سال‌های اخیر بوده است. هنوز هویت قربانیان این عملیات منتشر نشده اما حضور مسافران خارجی در میان آنان منتفی نیست.

به‌گفته کارشناسان، خصوصیات حمله به‌میدان هوایی ستانبول بی‌شباهت به‌حمله به‌میدان هوایی بروکسل در ماه مارچ نیست که در جریان آن، شانزده تن کشته و شماری زخمی شدند.

میدان هوایی آتاتورک یکی از شلوغ‌ترین و پررفت‌وآمدترین میدان‌های هوایی جهان است که در سال ۲۰۱۵، ۶۰ میلیون مسافر از آن جابه‌جا شده‌اند.

پیش از این حمله، نقاط مختلف ترکیه از جمله در شهرهای دیاربکر، سوروج، انقره و ستانبول هدف بمب‌گذاری بوده است. ترکیه یکی از اعضای ائتلاف بین‌المللی ضدداعش به‌رهبری امریکاست و با توجه به‌این که در همسایگی عراق و سوریه قرار دارد، افراد داعش قادر به‌نفوذ به‌نقاط مختلف این کشور و دست زدن به‌عملیات مسلحانه بوده‌اند.

در عین حال اسناد فراوانی در رسانه‌ها منتشر شده است که نشان می‌دهند دولت ترکیه و پولیس مخفی آن در این سال‌ها به‌گروه‌های اسلامی درگیری در جنگ داخلی ترکیه از جمله داعش و جبهه النصره سلاح فرستاده و رفت و آمد آن‌ها را تسریع کرده است. از جمله عکس پسر اردوخان با برخی سران داعش در رسانه‌ها منتشر شده است. ترکیه مدت‌ها حاضر نبود در این ائتلاف شرکت کند اما حدود یک سال است که حاضر به‌این کار شده البته هم‌زمان با بمباران شدید مواضع پ.ک.ک. در کوه‌های قندیل و کشتار مردم کرد در کردستان ترکیه. این جنگ خونین و تروریسم دولتی علیه پ.ک.ک. و مردم حق‌طلب و آزادی‌خواه کرد همچنان ادامه دارد. به‌علاوه دولت ترکیه و رئیس‌جمهور آن دست از تهدید و توطئه علیه کانتون‌های روژواوا بر نمی‌دارند. در سال ۲۰۱۴، حدود چهار ماهی که داعش به‌کوبانی حمله کرده بود ارتش و دولت ترکیه آشکارا در انتظار سقوط کوبانی مرزهایش را به‌روی مردم کوبانی و یا یاری‌رسانی به‌کوبانی بسته بودند و حتی حدود ۵۰ نفر از معترضان را که عمدتاً جوانان کرد بودند و در اعتراض به‌عملکرد ارتش و دولت ترکیه دست به‌اعتراض زده بودند در خیابان‌ها کشتند.

وضعیت کنونی ترکیه و بحران اقتصادی ترکیه به‌ویژه در عرصه توریسم، نتیجه عمکردهای غیرانسانی و مستبدانه دولت و رئیس‌جمهور آن اردوخان است. جنگی که آن‌ها، از سال گذشته ۲۰۱۵، علیه مردم کرد و پ.ک.ک. و مخالفینش در سراسر ترکیه راه انداخته‌اند عامل همه فجایع اقتصادی، سیاسی و اجتماعی ترکیه است. جنگ و تروریسم دولتی ترکیه علیه مردم کرد و مقاومت به‌حق و عادلانه مردمی در این منطقه، عملیات تروریستی و انفجارهای پیاپی در یک سال اخیر در شهرهای مختلف ترکیه یکی از عوامل اصلی در کاهش شمار گردشگران خارجی در این کشور است.

با آغاز فصل تعطیلات تابستانی شمار گردشگران خارجی در ترکیه، به‌سیر نزولی خود ادامه می‌دهد. به‌گزارش خبرگزاری المان، وزارت گردشگری ترکیه سه‌شنبه ۲۸ جون ۲۰۱۶ - ۸ سرطان ۱۳۹۵، اعلام کرد در ماه مه سال جاری نسبت به‌ماه مه سال گذشته شمار گردشگران ۲۲/۹ درصد کاهش داشته است. در میان گردشگران خارجی در ترکیه المانی‌ها، همواره جزو گروه‌های بزرگ گردشگران هستند که تعداد آن‌ها در ماه مه ۳۱/۵ درصد کمتر شده است.

شمار گردشگران روس در ترکیه به‌شدت کاهش داشته است. تعداد آن‌ها در این ماه ۹۱/۸ درصد کمتر شده است. این مسأله نتیجه تیرگی روابط دو کشور در ماه‌های اخیر است.

در ماه نومبر (آذر[قوس]) سال گذشته، ترکیه یک فروند هواپیمای "سوخو ۲۴" روسیه را سرنگون کرد. در پی این حادثه روابط دو کشور به‌سرعت رو به‌تیرگی گرائید. روز دوشنبه ۲۷ جون ۲۰۱۶، رجب طیب اردوخان، رئیس‌جمهوری ترکیه بابت شلیک نیروی هوایی این کشور به‌جنگنده روسیه عذرخواهی کرد. تنش میان ترکیه و روسیه در کاهش تعداد گردشگران در ترکیه نقش داشته است. دولت روسیه از شهروندان خود خواسته بود تا از سفر به‌ترکیه اجتناب کنند.

گردشگری ترکیه به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین منابع تأمین ارز خارجی مورد نیاز این کشور طی ماه‌های گذشته شرایط ناامیدکننده‌ای را تجربه کرده است.

بر همین اساس، در حالی که طی سال‌های گذشته، بخش گردشگری ترکیه روند رو به‌رشدی را طی می‌کرده است اما طی سال جاری این بخش با بحران‌های قابل توجه و تأثیرگذاری روبه‌رو شده است.

بخش گردشگری ترکیه نه تنها در مورد افزایش اشتغال در این کشور و همچنین ایجاد ارزش افزوده و ارائه خدمات نقش مهمی ایفا می‌کند، بلکه از جمله مهم‌ترین بخش‌ها برای تأمین ارز این کشور و کاهش کسری تجاری آن محسوب می‌شود.

به‌طور کلی دو دلیل به‌عنوان اصلی‌ترین عوامل رکود بخش گردشگری ترکیه شناخته شده‌اند. اولین دلیل، کاهش تعداد گردشگران روسی در ترکیه بود که دومین تعداد گردشگران ورودی به ترکیه را تشکیل می‌دادند.

از سوی دیگر، دخالت این کشور در کشورهای همسایه و حمایت از تروریست‌های سوری از جمله داعش، نام سران این کشور و در رأس همه اردوخان رئیس‌جمهور و خانواده‌اش را طی سال‌های گذشته با تروریسم عجین کرده است. همین امر باعث شده است که در کنار افزایش ناامنی در ترکیه گزارشاتی با توصیه‌هایی "به ترکیه سفر نکنید" در مطبوعات جهان گسترش یابد.

از سوی دیگر، رکود این بخش باعث شده است که حجم قابل توجهی از اشتغال موجود در آن از بین برود و فعالان این بخش به‌جای استخدام نیروهای بیش‌تر در فصل تابستان به‌عنوان فصل پیک سفر به ترکیه، اقدام به تعدیل نیروهای خود کنند.

بسیاری از این فعالان که از بانک‌ها و یا سرمایه‌داران وام دریافت کرده‌اند نیز اقدام به فروش تجهیزات و دارائی‌های خود برای بازپرداخت این وام‌ها کرده‌اند.

همچنین قیمت خدمات و مواد غذایی در بسیاری از مکان‌های گردشگری ترکیه بسیار بالاتر از حد انتظار است به‌گونه‌ای که گردشگران برای دریافت یک لیوان چای باید در شهر بادروم مبلغی معادل ۱۸ هزار تومان را پرداخت کنند.

رئیس انجمن هتل‌داران ستانبول، معتقد است که از دست رفتن بخش گردشگری ترکیه برای دولت این کشور از اهمیت خاصی برخوردار نیست و دولت اهمیت قابل توجهی به این مسأله نمی‌دهد.

بنا به‌گفته این مقام ستانبول، تعداد هتل‌های فروشی در ستانبول به‌شدت افزایش یافته است و هر لحظه احتمال آغاز تعدیل نیرو در بخش گردشگری این کشور نیز وجود دارد.

درآمدهای خالص گردشگری ترکیه از ۱۴/۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۶ به ۲۴/۴ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۴ رسید که حاکی از رشد ۱۰ درصدی در طول ۹ سال است، اما این صنعت پرسود که منبع اصلی درآمد ارزی این کشور اوراسیائی نیز محسوب می‌شود در سال ۲۰۱۵ و در ماه‌های اخیر سال ۲۰۱۶، حال و روز خوشی ندارد.

صاحبان و دست‌اندرکاران صنعت گردشگری در ترکیه نسبت به مشکلات جدی این صنعت در سال ۲۰۱۷-۲۰۱۸ و به‌دنبال افت شدید درآمد این صنعت در سال جاری خبر دادند.

عثمان آئیک مدیر اتحادیه هتل‌داران ترکیه در مصاحبه‌ای گفت، مناطق گردشگری ترکیه شاهد روزهای تاریکی هستند، که این موضوع نه تنها هتل‌ها بلکه مغازه‌ها و مردم این مناطق را نیز تحت‌الشعاع قرار داده است. این موضوع درحالی اتفاق افتاده است که ما شاهد ۱۵ سال رشد و حرکت رو به جلو بودیم.

وی افزود، سطح زندگی مردم نسبت به ۱۵ سال پیش پیشرفت قابل ملاحظه‌ای کرده است، اما به‌یک دفعه همگی این امکانات در حال از بین رفتن است. این ممکن است علاوه بر مشکلات اقتصادی به‌بروز مشکلات اجتماعی نیز منجر شود. باید بپذیریم که سال ۲۰۱۶ با زیان مالی همراه بوده است و باید برای جبران آن در سال آتی بکوشیم.

رئیس اتحادیه هتل‌داران ترکیه افزود، در این بخش نزدیک ۸۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری شده و نزدیک به یک میلیون نفر نیز در آن شاغل هستند. اگر اقدامات جدی در این راستا انجام نشود، سال ۲۰۱۷ بدتر از امسال خواهد بود. شمار گردشگران خارجی که از ترکیه دیدن می‌کنند، به شدت کاهش یافته است. در سال جاری نزدیک به ۱۶/۵ درصد از شمار گردشگرانی که از ترکیه دیدن می‌کنند، در مقایسه با سال گذشته میلادی کاهش یافته است. شمار گردشگرانی که از دیگر کشورها وارد ترکیه شده اند در مقایسه با سال ۲۰۱۵ به میزان ۲۸ درصد کاهش داشته است. این جدی‌ترین رکود در صنعت گردشگری ترکیه پس از سال ۱۹۹۹ است.

اکنون با آشکار شدن پیامدهای فشار اقتصادی تحریم‌ها برای انقره و همچنین ثبات موضع روسیه برای عذرخواهی، جبران خسارت و تعهد سپاری تکرار نشدن این وقایع در آینده، چنین می‌نماید که ترکیه دریافته است این پرونده نمی‌تواند به‌گونه‌ای که انتظار داشت، شامل مرور زمان شود و از این‌رو اردوخان با کاربرد عبارت مبهم "اشتباه خلبان" در حال اتخاذ مواضع نرم است، در حالی که انقره پیش‌تر بارها اعلام کرده بود، به‌خاک ما تجاوز شده و اقدام انجام گرفته مطابق مقررات بین‌المللی بوده است.

بر اساس بیانیه‌ای که در وبسایت کرملین انتشار یافته، در نامه اردوخان آمده است: "ما هرگز تمایل یا قصد عامدانه‌ای برای ساقط کردن هواپیمای متعلق به روسیه نداشتیم". اردوخان افزوده: "طرف ترکیه‌ئی همه خطرات را پذیرفت و تلاش زیادی کرد تا جسد خلبان روس را از معارضین سوری گرفته و به ترکیه ببرد. سازماندهی تشریفات پیش از تدفین، بر اساس تمامی رویه‌های مذهبی و نظامی انجام گرفت".

اردوخان، همچنین در نامه خود اعلام کرده که انقره با خانواده خلبان کشته شده روس همچون یک خانواده ترکیه‌ئی رفتار کرده و آماده هرگونه اقدامی برای کاستن از درد و اندوه این واقعه است. اردوخان تأکید کرده که تحقیقات جنائی علیه فردی که مظنون به هدف قرار دادن خلبان روس است، آغاز شده است.

تاکنون سران ترکیه بارها درباره بهبودی روابط سخن گفته‌اند، اما هیچ‌گاه عذرخواهی نکرده و خسارت سرنوینی هواپیمای روسی و قتل خلبان آن را جبران نکرده‌اند. موضع روسیه برای از سرگیری همکاری‌ها مشروط به عذرخواهی انقره، پرداخت غرامت و تعهد سپردن به‌مسکو مبنی بر تکرار نکردن چنین اقدام هائی در آینده است.

با وجود این که مقام‌های روسی به‌ویژه پوتین هنوز موضع سخت خود را تغییر نداده‌اند، اما اکنون این احتمال هست که انقره در جریان چند دور از مذاکرات، به‌گونه‌ای میانه پیشنهاد کند بخشی از خواسته‌های مسکو در قالب سه شرط را در سطحی محدود و بدون پیامدهای حقوقی بپذیرد تا گام‌های لغو تحریم‌ها آغاز شود و انقره بتواند دوباره پای ثابت صادرات به‌بازار روسیه شود، بنا بر این تا اعلام موضع این کشور باید منتظر بماند.

رجب طیب اردوخان رئیس جمهوری ترکیه، پس از گذشت حدود هفت ماه از ساقط شدن یک فروند بمب افکن روسی سوخو ۲۴ توسط ترکیه بر فراز سوریه که روابط با روسیه را در مسیر سقوط قرار داد، رجب طیب اردوخان رئیس جمهوری ترکیه برای نخستین‌بار به صورت مبهم از "اشتباه خلبان" سخن گفت تا شاید مسیر حل پرونده را بگشاید و به‌تحریم‌های گسترده مسکو علیه انقره پایان دهد.

اردوخان با بسیار عالی خواندن همکاری‌های دو کشور قبل از این واقعه گفت: روابط شخصی من با پوتین واقعاً متفاوت بود. قابل تأمل است که وقتی چنین روابطی داشتیم، ترکیه فدای خطا و اشتباه یک خلبان شود.

خلبان بمب افکن سوخو ۲۴، هنگام فرود با چتر توسط تروریست‌های طرفدار حاکمیت ترکیه در چهار کیلومتری مرز ترکیه کشته شد.

روسیه افزون بر لغو دیدار سران و همچنین جلسه ستراتیژیک دو کشور با حضور وزیران خارجه برای رساندن ارزش روابط اقتصادی از ۳۰ میلیارد دلار سال ۲۰۱۴ به ۱۰۰ میلیارد دلار تا سال ۲۰۲۵، تحریم‌هایی سخت از جمله لغو نظام سفر اتباع دو کشور بدون روادید، تحریم‌های گسترده محصولات غذایی، کشاورزی و باغی را علیه ترکیه اعمال کرد که انتظار می‌رود ارزش روابط اقتصادی دوجانبه را از حدود ۳۰ میلیارد دلار سال ۲۰۱۴ به نزدیک ۱۵ میلیارد دلار در سال جاری میلادی کاهش دهد که فشار زیادی به‌ر آمد ارزی این کشور وارد کرده است.

از سوی دیگر، روسیه بزرگترین تأمین‌کننده گاز ترکیه است و در حال ساخت اولین نیروگاه هسته‌ای این کشور می‌باشد که با بحرانی‌شدن روابط، سرنوشت این طرح ۲۰ میلیارد دلاری نیز در هاله‌ای از ابهام فرو رفته است.

رجب طیب اردو خان که حزب حاکم عدالت و توسعه را با ریشه‌های عمیق در اسلام سیاسی بنیان نهاد، همواره در تلاش بوده تا حضور مذهب در عرصه عمومی را بازیابی و تقویت کند؛ آموزش‌های مذهبی تشویق و اجازه پوشیدن روسری صادر شد، در حالی که پیش‌تر پوشش موی سر با روسری در ادارات دولتی و دانشگاه‌ها و پارلمان ممنوع بود.

منتقدان می‌گویند اگر قانون اساسی جدیدی تدوین شود قدرت گزافه‌ای به اردو خان خواهد داد که به اعتقاد آن‌ها در تکاپوی جای‌گزینی سیستم پارلمانی با سیستم ریاست‌جمهوری است، اگرچه دولت ترکیه به‌تازگی وعده داده که استانداردهای اروپایی در زمینه حقوق بشر، مبنای قانون اساسی جدید خواهد بود.

ترکیه نزدیک به یک قرن پیش، در سال ۱۹۲۴ همه قوانینی را که به اسلام ارجاع داده شده بودند از قانون اساسی زدود و حالا در سال ۲۰۱۶ در تکاپوی حذف همه ارجاعات به سکولاریسم و تأکید بر جدایی دین از دولت و سیاست از قانون اساسی است.

در این راستا به‌نظر می‌رسد یکی از مهم‌ترین اهداف دولت و رئیس‌جمهور حاکم بر ترکیه، حزب دموکراتیک خلق‌ها از پارلمان ترکیه است.

با وجود لغو مصونیت قضائی نمایندگان حزب دموکراتیک خلق‌ها (HDP) که یکی از دلایل آن حمایت این حزب از طرح خودمدریتی دموکراتیک در مناطق کردنشین ترکیه است، رؤسای مشترک HDP در نامه‌ای به بانکی مون بار دیگر این موضوع را مطرح کردند.

به‌گزارش روزنامه حریت، حزب دموکراتیک خلق‌ها (HDP) از بانکی مون دبیر کل سازمان ملل متحد و شرکت‌کنندگان در جلسه بشر دوستانه ستانبول درخواست کردند از این جلسه برای پاسخ به وضعیت در حد هشدار تضييع حقوق بشر و قوانین بشر دوستانه در داخل ترکیه و مرزهای آن استفاده کنند. آن‌ها یک بار دیگر بر موضوع خودمدریتی دموکراتیک به‌عنوان راه‌حلی برای بحران ترکیه تأکید کردند.

صلاح‌الدین دمیرتاش و خانم فیگن یوکسکداغ رؤسای مشترک HDP در روز تصویب قانون لغو مصونیت قضائی ۱۳۹ نماینده در پارلمان ترکیه، نامه‌ای به بانکی مون نوشته‌اند.

این دو رهبر حزب در نامه خود سیاست خود را مبنی بر خودمدریتی دموکراتیک تشریح کرده‌اند، این سیاست خواستار خودمدریتی به‌عنوان یک نظام جامع‌تر و دموکراتیک‌تر در سطح ملی است.

دمیرتاش و یوکسکداغ در نامه خود آورده‌اند: "ما عمیقاً باور داریم نخستین تکلیف نخستین اجلاس بشر دوستانه که توسط آن مقام بزرگوار در ستانبول برگزار خواهد شد رسیدن به‌موضعی درست در قبال وضعیت در حد هشدار در خانه ما و ایفای نقش در جهت حل این مسائل انسانی است."

آن‌ها نوشته‌اند: "با توجه به این که بحران انسانی به‌وجود آمده در این مهد باستانی تمدن، در سوریه، عراق، ترکیه و فلسطین، نتیجه مستقیم حساب و کتاب های اقتصادی و ژئوپولیتیک و مناسبات میان حکومت‌ها است، ما باور داریم که عمق بخشیدن به‌دموکراسی و پذیرفتن اصول خودمدیریتی دموکراتیک در سطح ملی برای حل مسائل حال و آینده و پیش‌گیری از بحران‌های انسانی ساخته دست بشر اهمیت اساسی دارد."

فیگن یوکسداغ، رئیس مشترک حزب دموکراتیک خلق‌ها نیز در این مصاحبه مطبوعاتی شرکت کرده و عنوان کرد: تصویب این طرح، کودتا در برابر اراده ملت بود. این طرح پرده آخر از بازی سیاسی کودتا در ترکیه بود. ولی برای ما این آخرین پرده نیست و مبارزات ما ادامه خواهد داشت.

علیه این اقدام اردوخان و پارلمان ترکیه، برخی دولت‌های غربی نیز موضع‌گیری کرده‌اند. مارک تونر معاون سخنگوی وزارت خارجه امریکا اعلام کرد که تصویب طرح لغو مصونیت نمایندگان پارلمان ترکیه آسیبی جدی به‌آزادی بیان در ترکیه می‌رساند.

به‌گزارش خبرگزاری دوغان، مارک تونر، معاون سخنگوی وزارت خارجه امریکا در بیانیه‌ای رسمی بعد از لغو مصونیت قضائی نمایندگان پارلمان ترکیه نوشت: ما تصویب طرحی که بر اساس آن قانون اساسی ترکیه تغییر پیدا کرده و بیش از ۱۰۰ نماینده پارلمان مصونیت قضائی خود را از دست می‌دهند را تأیید نکرده و معتقدیم این طرح آسیبی جدی به‌آزادی بیان در ترکیه خواهد زد. ما از وضعیت پیش آمده در ترکیه نگران هستیم.

تونر در ادامه این بیانیه خاطر نشان کرده است: در جوامع دموکراتیک همه باید در برابر اصول اصلی دموکراسی برابر باشند. آزادی بیان در ترکیه باید محافظت شود. این آزادی به‌خصوص در مورد افرادی که منتخبات ملت بوده و بار رأی مردم انتخاب شده‌اند باید بسیار مورد توجه قرار گیرد.

معاون سخنگوی وزارت خارجه امریکا، در آخر با تأکید بر این که امریکا روند تغییر قانون اساسی در ترکیه را از نزدیک دنبال می‌کند افزود: اگر روند تغییر قانون اساسی در ترکیه باعث شود که گستره عمومی و فضای بحث‌های سیاسی در ترکیه تنگ شود این مسأله کیفیت دموکراسی در ترکیه را هدف قرار خواهد داد.

فدریکا موگرینی، مسؤل سیاست خارجی اتحادیه اروپا و یوهانس هان، کمیسر سیاست همسایگی اروپا و مذاکرات توسعه در بیانیه مشترکی نسبت به‌قانون لغو مصونیت قضائی نمایندگان پارلمان ترکیه ابراز نگرانی کردند.

سایت خبری حریت، شنبه ۲۱ مه ۲۰۱۶ برابر با اول خرداد ۱۳۹۵ خبر داد که این مقامات اتحادیه اروپا در این بیانیه مشترک که شامگاه جمعه ۲۰ مه منتشر شد این قانون را "گامی در جهت به‌خطر افتادن آزادی بیان" نمایندگان دانستند "که به‌صورت دموکراتیک از سوی مردم انتخاب شده‌اند".

در این بیانیه آمده است که مصونیت قضائی باید "هم‌راستا با دیدگاه‌های جهانی" برای همه نمایندگان پارلمان "بدون هیچ تبعیضی" قابل اجرا باشد و تنها "در مواردی خاص" می‌توان آن را لغو کرد.

به‌گفته موگرینی و هان این موارد خاص باید بر اساس "معیارهای شفاف" و صرف‌نظر از "هرگونه سیاست" تعیین شوند.

هایکو ماس، وزیر دادگستری المان از تصویب لایحه لغو مصونیت قضائی نمایندگان پارلمان ترکیه انتقاد کرد و گفت نمایندگان منتقد نباید به‌دل‌خواه تحت تعقیب قضائی قرار گیرند.

به‌گفته وزیر دادگستری المان اگر ترکیه خواستار عضویت در اتحادیه اروپاست نباید حکومت قانون در این کشور را تضعیف کند.

با تصویب لغو مصونیت قضائی نمایندگان پارلمان ترکیه، پرونده ۱۳۷ نماینده بهجریان می‌افتد که در این بین رهبران هر سه حزب اپوزیسیون با داشتن مجموعاً ۱۲۹ پرونده قضائی در آستانه محاکمه و زندانی شدن قرار می‌گیرند. طرح جنجالی ارائه شده به پارلمان ترکیه بعد از ماه‌ها گفتگو در خصوص جزئیات و چگونگی آن و با وجود مخالفت‌های بسیار در دومین جلسه رای‌گیری با ۳۶۷ رای مثبت به تصویب رسید. لغو مصونیت قضائی که ماه‌ها است در ترکیه به بحث داغ محافل سیاسی تبدیل شده بود بالاخره از ایستگاه مجلس گذشت. چیزی که بعد از این مهم است روندی است که ترکیه بعد از تصویب این طرح وارد آن خواهد شد.

این طرح ظرف ۱۵ روز بعد از تصویب به روسای کمیسیون قانون اساسی ترکیه و کمیسیون دادگستری در پارلمان، رئیس پارلمان، نخست وزیری و وزارت دادگستری ارائه شده و تأیید این سازمان‌ها را اخذ خواهد کرد. بعد از تأیید این مجراهای ذکر شده و تبدیل به قانون نهائی در کمترین زمان ممکن برای تأیید به ریاست جمهوری ارائه داده خواهد شد و رئیس جمهور در مدت ۱۵ روز تأیید نهائی را امضاء خواهد کرد. همچنین تصویب قتل‌عام ارامنه توسط ترکان جوان ترکیه در اواخر امپراتوری عثمانی، توسط پارلمان المان هرچه بیش‌تر اردو خان را دیوانه‌تر کرد.

رئیس مجلس فدرال المان، تهدیدهای رئیس جمهوری ترکیه علیه نمایندگان ترک‌تبار این پارلمان را به شدت محکوم کرد. رجب طیب اردو خان در واکنش به تصویب قطعنامه "نسل‌کشی ارامنه" در مجلس المان، خواهان آزمایش خون نمایندگان ترک‌تبار این پارلمان برای اثبات ترک‌بودن آن‌ها شده است. اردو خان از جمله گفته که خون این نمایندگان آلوده است. نوربرت لامرت صبح پنجشنبه ۹ جون ۲۰۱۶ - ۲۰ خرداد [جوزا] ۱۳۹۵ گفت از جانب همه فراکسیون‌های مجلس، هر گونه حمله به نمایندگان ترک تبار را محکوم می‌کند: "هر کس که با تهدید، بخواهد فشاری بر نمایندگان پارلمان المان اعمال کند، به کل مجلس حمله کرده است".

لامرت افزود جای تأسف دارد که توهین و تهدیدات نفرت‌پراکنانه در اظهارات عالی‌ترین مقام‌های سیاسی ترکیه نمود می‌یابند.

رئیس مجلس سراسری المان ادامه داد: "این که در قرن بیست و یکم، یک رئیس جمهور منتخب، انتقاد نمایندگان منتخب را به اصل و نسب آن‌ها ربط دهد و خون آن‌ها را آلوده بخواند، قابل قبول نیست." لامرت هرگونه سوءظن و ابراز تردید نسبت به نمایندگان ترک تبار مجلس المان، از جمله متهم کردن آن‌ها به اقدامات تروریستی را نیز با هر شکل بیان، رد کرد.

اردو خان پس از تصویب قطعنامه "نسل‌کشی ارامنه"، نمایندگان ترک‌تبار مجلس سراسری المان را بازوی حزب ممنوعه کارگران کردستان (پ‌ک‌ک) خواند. پس از آن، نمایندگان یاد شده در فضای مجازی مورد تهدید جانی قرار گرفتند.

جم اوزدمیر، رئیس حزب سبزهای المان اعلام کرده که تاکنون بارها به مرگ تهدید شده است. رئیس مجلس سراسری المان گفته است، پارلمان با یکایک همکارانی که به خاطر مواضع سیاسی خود، مورد تهدید و تحت فشار قرار می‌گیرند، اعلام همبستگی می‌کند.

لامرت هم‌زمان از جامعه سراسری ترک‌های مقیم المان تشکر کرد که سخنان اردو خان و همچنین تهدید به مرگ نمایندگان ترک‌تبار در اینترنت را کاملاً نامربوط و نفرت‌پراکنانه توصیف کرده است. او ابراز امیدواری کرد که سایر تشکل‌های ترکی موجود در المان نیز در قبال حمله به موازین دمکراتیک موضع‌گیری کنند.

موضوع‌گیری رئیس مجلس سراسری المان، با استقبال وزیر کشور همراه بود. توماس دمزییر، از "پاسخ شفاف" نوربرت لامرت به‌رئیس جمهوری ترکیه تقدیر کرد. آنگلا مرکل، صدراعظم المان نیز این اظهارات را ستود. صدراعظم المان، پیش‌تر نیز سخنان اردوخان را نادرست خوانده بود. اشتفان زایبرت، سخنگوی آنگلا مرکل گفته بود که تصمیم مجلس در تصویب لایحه "نسل‌کشی ارمنه"، امری آگاهانه و مستقلانه بوده و باید محترم شمرده شود. زایبرت افزوده بود که مرکل مستقیماً در این زمینه با اردوخان گفت‌وگو کرده و اتهامات رئیس جمهوری ترکیه را مردود و غیرقابل پیگیری خوانده است.

اما این موضوع‌گیری، از سوی اپوزیسیون دولت در پارلمان المان مورد اعتراض قرار گرفت. برینا هاسل‌مان، رئیس فراکسیون حزب سبزها در مجلس، این موضوع‌گیری را ضعیف خوانده و از این نیز انتقاد کرده که مرکل در دو روز نخست، به‌جای واکنش شخصی، سخنگوی دولت را پشت‌تربییون فرستاد. خانم هاسل‌مان به‌نماینده‌گی از فراکسیون سبزها گفته است: "ما منتظر موضوع‌گیری مشخص‌تری از سوی مرکل هستیم".

اردوخان در نخستین واکنش به‌تصویب این قطعنامه گفته بود المان باید آخرین کشوری باشد که در مورد نسل‌کشی اظهار نظر می‌کند. اردوخان خواسته بود که المان ابتدا موضوع هولوکاست و قتل‌عام بیش از ۱۰۰ هزار نفر در نامیبیا در آغاز قرن بیستم را حل و فصل کند.

مصوبه‌ای که موجب کشمکش شد، روز پنج‌شنبه دوم جون ۲۰۱۶، با اکثریت مطلق آراء، با یک رای مخالف و یک رای ممتنع به تصویب مجلس المان رسید.

قتل‌عام ارمنی‌ها در خلال جنگ جهانی اول و در دوران عثمانی روی داده اما دولت‌های معاصر ترکیه تا کنون با سرسختی از پذیرش این قتل‌عام به‌عنوان نسل‌کشی طفره رفته‌اند.

این قطعنامه قرار بود پیش از این به‌رای گذاشته شود اما در فوریه ۲۰۱۶، حزب سبزهای المان تقاضا برای بررسی نسل‌کشی ارمنه در ترکیه را پس گرفت. این تصمیم پیش از برگزاری اجلاس ویژه اروپا بر سر بحران پناهندگان در ماه مارس اتخاذ شد و علت آن نگرانی از پیامدهای این اقدام در نتیجه مذاکرات اتحادیه اروپا با انقره بود.

اردوخان، علیه آزادی بیان نیز شمشیر خود را از رو بسته است. گزارشگران بدون مرز در گزارش سالانه خود در مورد آزادی مطبوعات، رتبه ترکیه را به ۱۴۹ کاهش داده است. ترکیه حال در جدول آزادی مطبوعات در ۱۸۹ کشور جهان پس از نیجریه، لیبیا، زامبیا و مالی قرار گرفته است.

چندی پیش دادگاه جان دوندار و اردم گول مدیر و عضو هیأت تحریریه روزنامه جمهوریّت برگزار شد. این دو روزنامه‌نگار ارشد ترکیه روز جمعه ۱ آوریل ۲۰۱۶ - ۱۳ فروردین ۱۳۹۵، در دادگاهی که پشت‌درهای بسته برگزار شد به‌جاسوسی و کمک به‌سازمان‌های تروریستی متهم شده‌اند.

دادگاه در حالی تحت تدابیر امنیتی برگزار شد که نگرانی‌ها در رابطه با وضعیت مطبوعات در ترکیه به شدت افزایش یافته است. در صورتی که جان دوندار سردبیر روزنامه "جمهوریّت" و اردم گول گزارشگر ارشد این روزنامه در دفتر انقره در دادگاه محکوم شناخته شوند، به‌حبس ابد محکوم خواهند شد.

منتقدان محاکمه این دو روزنامه‌نگار را ضربه‌ای دیگر بر پیکر آزادی مطبوعات و رسانه‌ها در ترکیه می‌دانند. این دو روزنامه‌نگار پایان نومبر ۲۰۱۵، به‌دلیل انتشار گزارشی در مورد ارسال سلاح توسط نیروهای امنیتی ترکیه به اسلام‌گرایان شورشی در سوریه بازداشت شدند.

رجب طیب اردوخان رئیس‌جمهور ترکیه، که خود شاکی این دو روزنامه‌نگار است، در یک سخنرانی در واشنگتن اعلام کرده است که هیچ روزنامه‌نگاری در ترکیه به علت انجام شغلش دادگاهی نمی‌شود و ادعا کرده دولت او از انتقاد استقبال می‌کند.

"جان دوندار" سردبیر روزنامه "جمهوریت" ترکیه از سوءقصد فرد مسلح جان سالم به‌ر برد. فرد مهاجم روز جمعه ۶ مه ۲۰۱۶، چندین بار به‌سوی جان دوندار، سردبیر روزنامه جمهوریت ترکیه شلیک کرد ولی به‌وی آسیبی نرسید. دوندار به‌اتهام افشای اسرار دولتی در دادگاه حاضر شده بود. به‌گفته شاهدان حاضر در صحنه، فرد ناشناس به‌سمت دوندار ۳ بار شلیک کرده و یکی از خبرنگاران در این حمله زخمی شده است. فرد شلیک‌کننده به‌هنگام حمله به‌سردبیر جمهوریت "خائن" گفته است. نیروهای پولیس فرد شلیک‌کننده را بازداشت کرده‌اند.

به‌گزارش شبکه‌های خبری ترکیه، دادگاهی در ستانبول روز جمعه جان دوندار و اروم گول، که از مخالفان دولت هستند، را به‌زندان محکوم کرد. دادگاه این افراد را از اتهام جاسوسی تبرئه کرده بود ولی آن‌ها به‌دلیل آن‌چه افشای اسرار محرمانه دولتی خوانده شده است، مقصر شناخته شدند. عکس‌های رویترز و گتی ایمیج لحظات حمله به‌روزنامه‌نگار ترک را نشان می‌دهد.

این تصمیم دادگاه قانون اساسی، به‌شدت مورد انتقاد رجب طیب اردوخان قرار گرفت و او در هر فرصتی ضمن انتقاد از رئیس دادگاه قانون اساسی بر لزوم بازگرداندن این دو متهم به‌زندان تأکید می‌ورزید.

مهاجم دستگیر شده است جان دوندار، سردبیر روزنامه جمهوریت ترکیه، از سوءقصد جان به‌ر برد. دوندار بیرون از دادگاهی در ستانبول بود که فردی دست‌کم سه بار به‌او شلیک کرد. گزارش شده است که آسیبی به‌او نرسیده است. گفته شده یکی از خبرنگارانی که در محل بوده زخمی شده است.

پیش‌تر نیز دو خبرنگار روزنامه جمهوریت ترکیه، به‌خاطر چاپ کاریکاتور نشریه "شارلی ابدو" در دادگاهی در ترکیه هر یک به‌دو سال زندان محکوم شدند. این دو خبرنگار پس از حمله تروریستی به‌روزنامه شارلی ابدو، دو کاریکاتور آن را چاپ کردند.

وکیل دو خبرنگار روزنامه جمهوریت ترکیه، اعلام کرد که دو موکل‌اش، حکمت چتینکایا و جیدا کاران روز پنج‌شنبه ۲۸ آوریل، بر مبنای رای دادگاهی در ستانبول هر یک به‌دو سال زندان محکوم شده‌اند.

حکمت چتینکایا و جیدا کاران سال گذشته میلادی، پس از حمله تروریستی به‌دفتر نشریه طنز فرانسوی "شارلی ابدو" در پاریس، با انتشار ویژه‌نامه‌ای در حمایت از نشریه شارلی ابدو بخش‌هایی از کاریکاتورهای این نشریه را منتشر کردند.

این روزنامه آن زمان به‌نشان همبستگی با مجله شارلی ابدو چهارصفحه خود را به‌نشر شماری از کاریکاتورهای شماره جدید این مجله اختصاص داده بود.

جمهوریت تنها روزنامه ترکیه است که با انتشار ویژه‌نامه‌ای در حمایت از شارلی ابدو بخش‌هایی از کاریکاتورهای این نشریه را منتشر کرد. یکی از کاریکاتورها از پیامبر اسلام بود و او را در حال گریه کردن با برگه‌ای در دست نشان می‌دهد که روی آن این جمله به‌چشم می‌خورد: "من شارلی هستم".

پس از انتشار ویژه‌نامه در حمایت از شارلی در روزنامه جمهوریت ترکیه، دادستانی ترکیه کیفرخواستی علیه این دو خبرنگار تنظیم کرد و پرونده‌ای برای آن‌ها به‌اتهام "تشویش افکار عمومی و توهین به‌ارزش‌های دینی" به‌جریان انداخت. وکیل این دو خبرنگار اعلام کرده که از دادگاه عالی ترکیه تقاضای تجدید نظر خواهد کرد.

بنا به‌بیانیه ۲۱ جون ۲۰۱۶ اتحادیه روزنامه‌نگاران ترکیه، در حال حاضر ۳۵ روزنامه‌نگار در ترکیه زندانی هستند.

در مقدمه این بیانیه آمده است: ترکیه در تاریخ آزادی بیان، باز هم یک دوره سیاه را سپری می‌کند. سندیکای ما که از نزدیک نقض حقوق انسان‌ها را پیگیری می‌کند از جمله سخنگوی سندیکای ما ارول اندرواوغلو و شبنم کرور فینانجی دبیر حقوق بشر ترکیه و نویسنده روزنامه اورنسل، احمد نسین روزنامه‌نگار و نویسنده (پسر زنده‌یاد عزیز نسین) و... در زندان هستند.

فشارها بر روزنامه "اوزگور گوندم"، همچنان ادامه دارد. امروز احضار و بازجویی و تهدید و زندانی‌کردن روشنفکران، هنرمندان و فعالین سیاسی بیش‌تر شده است. روشن است که این دستگیری‌ها با اهداف سیاسی معینی صورت می‌گیرد و هدف وادار کردن روزنامه‌نگاران و فعالین سیاسی به سکوت در شرایط موجود است... در بخش پایانی بیانیه این اتحادیه آمده است: ... ما برای آزادی این همکاران‌مان، بیش از پیش مبارزه کرده و همبستگی جلب خواهیم کرد.

رجب طیب اردوخان، شاگکی خصوص برخی روزنامه‌نگاران از جمله سردبیر و نویسندگان روزنامه جمهوریت است که ارسال صلاح به‌سوریه را افشا کرده بودند.

جنون قدرت و بلندپروازی‌های مستبدانه اردوخان به‌حدی است که حتی تلاش می‌کند در خارج از مرزهای ترکیه و قدرتش نیز منتقدین خود را مرعوب کند.

بومرمان در شعر طنزآلودی که ۳۱ مارچ در یکی از برنامه‌های شبکه دوی تلویزیون المان پخش شد اردوخان را مردی ریاکار توصیف کرد که در خفا کارهای خلاف مرتکب می‌شود. در دادخواست وکیل رئیس‌جمهور ترکیه، اتهام بومرمان "توهین به‌شخص اردوخان" عنوان شده است.

پیمانی که در ماه مارس در مورد پناهجویان میان اتحادیه اروپا و انقره بسته شد مقرر کرده که ترکیه پناهجویانی که به‌صورت غیرقانونی وارد یونان شده را بپذیرد. در عوض اتحادیه اروپا در ازای هر سوری که از یونان به‌ترکیه بازپس فرستاده می‌شود یک پناهجوی سوری را از ترکیه خواهد پذیرفت.

اجرای این پیمان به دلیل این که تعداد کمی از کشورهای اروپائی حاضر به پذیرش پناهنجویان شده‌اند به کندی صورت می‌گیرد.

در حالی که در المان پیگرد قضائی یان بومرمان، طنزپرداز المانی، هنوز مورد بحث و جدل است، گفته می‌شود که دولت اردو خان دست به کاری زده که این بار دولت هالند را ناراحت کرده است.

ظاهراً کنسولگری هالند در روتردام از ترک‌های مقیم هالند خواسته تا هر گونه توهینی به اردو خان را گزارش دهند. چندین روزنامه گزارش داده‌اند که کنسولگری هالند در این رابطه ایمیلی به گروه‌های ترک مقیم هالند ارسال کرده است. در ایمیل از ترک‌های مقیم هالند خواسته شده که هر توهینی به رئیس‌جمهور ترکیه به‌ویژه در شبکه‌های اجتماعی را اطلاع دهند.

اشپینگل آنلاین که گزارشی در این خصوص منتشر کرده، می‌نویسد که کنسولگری ترکیه در روتردام از اظهار نظر در این باره خودداری کرده است.

مقام‌های هالندی به عمل دیپلمات‌های ترکیه واکنش تندی نشان داده، خواهان روشن‌شدن این موضوع شده‌اند. مارک روت، نخست‌وزیر هالند گفت که برایش "روشن نیست که دولت ترکیه چه هدفی را با این کار دنبال می‌کند".

سفیر هالند در انقره خواستار اطلاعات بیش‌تری شده و از این بابت اظهار شگفتی کرده است. کنسولگری ترکیه در تلاش برای تعدیل این قضیه توضیح داده است: "این درخواست را یکی از کارمندان انجام داده که به علت "بی‌دقتی در انتخاب کلمات" باعث سوء تفاهم شده است".

بومرمان در شعر طنزآلودی که ۳۱ مارس در یکی از برنامه‌های شبکه دوی تلویزیون المان پخش شد اردو خان را مردی ریاکار توصیف کرد که در خفا کارهای خلاف مرتکب می‌شود. در دادخواست وکیل رئیس‌جمهور ترکیه، اتهام بومرمان "توهین به شخص اردو خان" عنوان شده است.

در پی درخواست پیگیری قضائی بومرمان توسط اردو خان دادستانی المان با کسب اجازه دولت این کشور تحقیقاتی را در این زمینه آغاز کرده است.

بومرمان در این رابطه گفته است که دلیل پخش شعر طنزآمیز او درباره اردو خان سنجش میزان آزادی بیان در المان بوده است.

المانی‌ها از یان بومرمان، طنزپرداز تلویزیون المان، در برابر دعوی حقوقی رئیس‌جمهور ترکیه حمایت می‌کنند. طبق یک نظرسنجی ۶۶ درصد آن‌ها مخالف مرکل هستند که به دادگستری المان اجازه رسیدگی به شکایت حقوقی اردو خان را داده است.

اکثریت مردم المان پشتیبان یان بومرمان طنزپرداز و مخالف صدراعظم آنگلا مرکل هستند. نتایج یک نظرسنجی که انستیتوی "امنید" به درخواست روزنامه المانی "بیلد" انجام داده، نشان می‌دهد که ۶۶ درصد المانی‌ها معتقدند که تصمیم مرکل برای سپردن دعوی حقوقی رئیس‌جمهور ترکیه به دادگستری المان نادرست است.

تنها ۲۲ درصد المانی‌ها تصمیم آنگلا مرکل را درست می‌دانند، ۱۴ درصد آنان هم نظری در این باره ندارند. انستیتوی نظرسنجی "امنید" بعد از ظهر جمعه ۱۵ آوریل، به نظرخواهی از ۵۰۰ نفر در این رابطه پرداخته است. نتایج این نظرسنجی نشان می‌دهد که درصد طرفداران دو حزب بزرگ سوسیال دموکرات و دموکرات مسیحی که تصمیم آنگلا مرکل را نادرست می‌دانند تقریباً برابر است.

یان بومرمان در شعری که در روز ۱۷ مارس، از کانال دوم تلویزیون المان پخش شد از سیاست رجب طیب اردوخان در زمینه نقض آزادی بیان و عدم رعایت حقوق بشر انتقاد کرد و او را ریاکار خواند. اردوخان مضمون این شعر را توهین به خود خواند و با استناد به ماده ۱۰۳ قانون مجازات المان خواستار تشکیل پرونده علیه بومرمان شد. طبق ماده ۱۰۳ قانون مجازات المان، دولت مردان کشورهای خارجی هر شکایت حقوقی در زمینه توهین به خود را باید به دولت المان ارائه کنند.

آنگلا مرکل ضمن موافقت با تشکیل پرونده قضائی علیه یان بومرمان اعلام کرد که ماده ۱۰۳ قانون مجازات المان تا سال ۲۰۱۸ حذف خواهد شد.

اردوخان و مواضع سیاسی اش در جامعه ترکیه به حدی مضحک و بی اعتبار شده است که در شبکه های اجتماعی ترکیه در این باره بحث های زیادی مطرح است از جمله نوشته می شود که آیا اردوخان گواهینامه پایان تحصیلات دوره چهار ساله کارشناسی در دانشگاه را دریافت کرده که یکی از شرایط لازم برای عهده دار شده سمت ریاست جمهوری است؟ طبق قوانین کنونی نهادهای بین المللی، اردوخان یک جنایت کار جنگی محسوب می شود. چرا که او فرمان جنگ و تروریسم دولتی علیه بخشی از شهروندان جامعه ترکیه، یعنی مردم حق طلب و آزادی خواه صادر کرده است. در ماه های اخیر ارتش و پولیس ترکیه جنایت های هولناکی را علیه شهروندان کرد به راه انداخته اند.

ترکیه در حدود ۲۰ تا ۲۵ میلیون نفر کرد دارد و بیش از ۲۵ درصد جمعیت این کشور را مردم کرد تشکیل می دهند که دوسوم این جمعیت ساکن، جنوب و جنوب شرقی ترکیه هستند. از ۸۱ استان امروزی ترکیه، ۲۱ استان کرد نشین به شمار می روند. استان هایی که در مناطقی نظیر آغری، وان، دیاربکر و غیره واقع شده اند.

سال هاست دولت ترکیه و ترکان جوان تلاش نموده اند که این جمعیت را در داخل جامعه ترک حل کنند و در این راه جنایت های بسیاری هم بر علیه مردم کرد، اعمال شده است. وقایعی مانند کشتار درسیم در سال ۱۹۳۸ در تونجلی، که ۷۰ هزار کرد علوی کشته شدند و یا سرکوب جمهوری کردی آارات به سال ۱۹۳۰ در آغری و کشتار مرعش به سال ۱۹۷۸ و در دهه نود نیز بیش از سه هزار روستا در اطراف شهر دیاربکر از سوی دولت ترکیه تخلیه شد که علت اصلی کوچاندن مردم احتمال حمایت آنان از پ.ک.ک عنوان شد.

در سال های اخیر و به خصوص از سال ۲۰۱۰، روابط کردهای ترکیه با دولت مرکزی کمی بهبود یافت و بعد از بیش از ۳۰ سال درگیری، مذاکرات صلحی، بین حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک) به عنوان اصلی ترین حزب کردی و رهبر زندانی آن عبدالله اوچالان با دولت ترکیه آغاز شد و ظاهرا دولت ترکیه راه تعامل با کردها را در پیش گرفت و علاوه بر موافقت با سیستم آموزشی به زبان کردی، استفاده از زبان کردی در مبارزات انتخاباتی و انتخاب مجدد نام های کردی را برای مناطق کردنشین را آزاد کرد. با این که در بعضی مواقع و به صورت مقطعی درگیری های به وجود آمد ولی با اینحال احزاب کردی توانستند در انتخابات پارلمانی و شهرداری های ترکیه شرکت و به پیروز های نسبتا بزرگی هم دست یابند. احزاب کردی مانند حزب دموکراتیک خلق ها (HDP) که در انتخابات غرب ترکیه و حزب مناطق دموکراتیک یا حزب آشتی و دموکراسی (BDP) که در انتخابات شرق ترکیه شرکت کردند، توانستند چهره های نظیر صلاح الدین دمیرتاش، صباحت تونجل، فیگن یوکسک داغ و سری ثریا اوندر را به مجلس ترکیه بفرستند. ولی همه این ها انگار آتشی زیر خاکستر بود و به خصوص بعد از بحران سوریه، زخم کهنه کردستان ترکیه دوباره سر باز کرد.

کمک های پیدا و پنهان ترکیه به داعش برای چیرگی بر کردهای سوریه که نمونه آن به طور مشخص در قضیه کوبانی دیده شد و ترس از قدرت یافتن کردهای سوریه و حزب اتحاد دموکراتیک کردهای سوریه و یگان های مدافع خلق YPG آن کشور که ترکیه به صورت علنی به مخالفت و حتی گلوله باران آن ها پرداخت، موجب شد جنوب شرق

ترکیه نیز دچار هرج و مرج و جنگ داخلی دولت مرکزی با کردهای ترکیه شود و با شکسته شدن آتش‌بس در ماه جولای سال گذشته، چند صد نفر در این مناطق از دو طرف کشته شدند که تعداد زیادی غیر نظامی هم در بین آن‌ها دیده می‌شد. این درگیری‌ها حتی به‌انقره پایتخت ترکیه هم کشیده شد و سه انفجار در در پایتخت سیاسی ترکیه که اولی در تظاهرات صلح کردها بود و دومی را گروه کردی بازهای آزادی کردستان رقم زدند و با حمله به اتوبوس نظامیان در این شهر نزدیک به سی نفر از آنان را به قتل رساند و سومین انفجار در اصلی‌ترین و پرتددترین میدان این شهر، میدان کیزیلای به‌وقوع پیوست.

پیکار پیگیرانه و عدالت‌جویانه و آزادی‌خواهانه شهروندان کرد ترکیه به جایی رسید که ۱۵ شهر در جنوب شرقی این کشور اعلام خودگردانی کردند و کار به محاصره این شهرها توسط دولت ترکیه و قطع حتی مواد غذایی مورد نیاز سکنه این شهرها کشیده شد که معروف‌ترین شهر در این ماجرا شهر جیزه بود که تحت شدیدترین اقدامات نظامی قرار گرفت که موجب اعتراض عفو بین‌الملل و نامه معروف هزار روشنفکر از سراسر دنیا در اعتراض به‌گسیل ده هزار نفری نیروی نظامی و محاصره کردها توسط دولت مرکزی بود.

صدور حکم بازداشت برای صلاح‌الدین دمیرتاش، مهم‌ترین چهره حزب دموکراتیک خلق‌ها که حتی کاندید انتخابات ریاست جمهوری هم شده بود نشان‌دهنده وضع بغرنجی بود که ترکیه برای خود به‌وجود آورده بود. این روزها با اقدامات حزب عدالت و توسعه علاوه بر شنیدن صدای منطقه خودمدریتی دموکراتیک کردستان سوریه، صداهائی از سوی تمامی احزاب کردی ترکیه شنیده می‌شود و آن خود گردانی کردستان ترکیه توسط کردهای این کشور است.

دولت مرکزی ترکیه به‌دلیل تمام رفتارهایی که با مردم کرد و دیگر اقلیت‌های خود کرده در میان آن‌ها محبوبیت و پشتوانه‌ای ندارد و در صورت ادامه سرکوب‌ها و توجه بیش‌تر جهان به‌این تبعیض سیاسی، طبقاتی و ملی، احتمال وقوع منطقه کردستان خودمدریت ترکیه دور از انتظار نیست.

جالب‌تر آن است که مدتی پیش، تعدادی از سیاست‌مداران، هنرمندان، شخصیت‌ها و سازمان‌مانی از رئیس‌جمهور ترکیه به‌دلیل ارتکاب جنایت علیه بشریت و جرائم جنگی به‌ویژه در مناطق کردنشین جنوب شرقی ترکیه شکایت کردند. به‌نوشته نشریه هفتگی "دی‌سایت"، دو وکیل برتتا ادر و پترا درویشا المانی شکایتی را علیه نخست‌وزیر ترکیه به‌دلیل جرائم جنگی و جنایت علیه بشریت در مناطق کردنشین جنوب شرقی ترکیه تنظیم کرده‌اند. این وکلا امروز این خبر را در برلین اعلام کردند.

این شکایت قرار است به‌دادستان فدرال المان در شهر کارلسروهه ارائه شود.

این شکایت، همچنین از طرف بسیاری افراد و سازمان‌های دیگر از جمله چند تن از نمایندگان حزب چپ پارلمان المان و خواننده معروف کمونیست کنستانتین وکر و هنرپیشه کمونیست رولف بکر ارائه شده است.

این شکایت علاوه بر اردوخان علیه برخی وزرای سابق و فعلی و همچنین پولیس و نیروهای نظامی متهم این کشور هم هست.

مرکز این شکایت جنایت‌های دولت انقره در مناطق کردنشین به‌ویژه در شهر جیزیره می‌باشد که در یک زیرزمین بیش از ۱۱۵ نفر توسط پولیس و ارتش ترکیه زنده سوزانده شده‌اند.

دولت مرکل بارها مانع موفقیت این شکایات شده است.

بیش‌تر اشیگل اعلام کرده بود، در چارچوب دعوا بر سر تصویب قطعنامه کشتار ارامنه توسط پارلمان المان، انقره از ورود یک هیات عالی‌رتبه از وزارت دفاع المان به‌خاک ترکیه به‌منظور بازدید از پایگاه اینجریلیک ممانعت کرد.

به‌نوشته اشپیگل آنلین، ترکیه از سفر معاون وزیر دفاع المان که به‌منظور دیدار از سرباز های المانی در پایگاه نظامی اینجریلیک قرار بود به ترکیه سفر کند، ممانعت کرد. انقره گفته است سیاستمداران المانی در حال حاضر به عنوان یک عنصر نامطلوب دیده می شوند.

به این ترتیب، عامل همه فجایع کنونی ترکیه، حزب حاکم "عدالت و توسعه اسامی" و در راس همه رجب طیب اردو خان رئیس جمهوری از این حزب است. اردو خان در هر سخنرانی خود فضای تنش آمیزی به وجود می آورد به طوری که انگار بر این تصور است که هر کاری که او انجام دهد درست و برحق است و همه منتقدین و مخالفین اش اشتباه می کنند از این رو، آن ها سزاوار شدیدترین سرکوب ها هستند!

اردو خان بی نهایت خودشیفته و متکبر است که از مردم کرد، علوی، ارمنی و... گرفته تا روزنامه نگاران، دانشگاهیان، قضات، منتقدین و مخالفین سیاسی خود را تهدید می کند و به زندان می افکند و یا از کار بر کنار می کند. هم اکنون در ترکیه ۳۴ روزنامه نگار زندانی هستند.

او همه این کارها می کند تا سیستم نئو عثمانی را احیا کند و خودش هم مانند پاشاهان امپراطوری عثمانی تنها قدر قدرت و فریاد کشور باشد. اردو خان بی نهایت شیفته قدرت و فرمانروائی است به همین خاطر در تلاش است با تغییر قانون اساسی قدرت دموکراسی پارلمانی و دولت را به ریاست جمهوری انتقال دهد! اما او هنوز قانون اساسی را تغییر نداده به عنوان فرمانروای مطلق ترکیه ظاهر می شود و یک کاخ ۱۱۰۰ اتاقی برای خودش ساخته و آنجا را نیز مانند کاخها پادشاهان امپراتور عثمانی آراسته است.

اما اکنون نشانه‌هایی دیده می شود که اردغان زمین خورده و کمی به خود آمده است. او با هدف حفظ قدرت و کم کردن بحران هایش، علاوه بر تلاش هایش در جهت ترمیم روابطشان با روسیه، گام‌هایی نیز در جهت عادی سازی مناسباتش با اسرائیل برداشته است. در حالی که ترکیه برای عادی سازی چند شرط پیش کشیده و مهم ترین آن ها لغو محاصره نوار غزه بود.

همچنین برخی رسانه‌ها از احتمال انتقال عبدالله اوجالان رهبر زندانی مردم کرد از زندان امرالی به حبس خانگی خبر داده اند.

همه این اقدامات نشان دهنده عقب نشینی دولت ترکیه و اردو خان از مواضع قبلی شان و به بن بست رسیدن سیاست های سرکوبگر ایانه و جنگ طلبانه داخلی و بلند پروازانه خارجی و بحران های فزاینده اقتصادی شان است.

آنچه که در حال حاضر می توان به عنوان بدیل و آلترناتیو سیاسی در ترکیه و منطقه، برای خاتمه دادن به جنگ، میلیتاریسم، خرافات ملی و مذهبی و استثمار انسان از انسان جمع بندی کرد؛ در واقع همان سیاست شفاف و تجربه شده ای است که در سال های اخیر در روزاوا در جریان بوده و نتایج بسیار مثبت و دستاوردهای مهم انسانی هم به بار آورده است. یعنی خودمدیریتی دموکراتیک، به عبارت روشن دخالت آگاهانه مردم و دموکراسی مستقیم از طریق شوراها و کمیته ها و اتحادیه ها در سرنوشت خویش است. سیاستی عملی و امکان پذیر و به غایت انسانی با نفی صریح افکار و اهداف کاپیتالیستی مبتنی بر "اراده" کاذب "دولت-ملت" و تأکید بر "روابط و مناسبات شورائی" بدون در نظر گرفتن ملیت، جنسیت، مذهب و سیاست های متفاوت، اما در عین حال حرکت متحدانه و آگاهانه شهروندان در جهت ساختن یک جامعه آزاد، برابر و انسانی است!

چهارشنبه نهم تیر [سرطان] ۱۳۹۵ - بیست و نهم جون ۲۰۱۶